

стандартам та мати обґрунтовану та прогнозовану перспективу; інший чинник це стабільний попит на продукцію – він охоплює якісно-гарантійні показники виробів регіональне замовлення на виготовлену продукцію тощо. Також є ще один чинник, а саме надійність постачальників, наприклад таких які поставляють сировину та матеріали – для цього потрібно мати довготермінові договори на поставку необхідної сировини, враховуючи терміни постачання, а також якісні характеристики надійності партнерів. Існує досить багато різних чинників, але ми обрали ці три, тому що на нашу думку вони є більш вагомими.

Отже, проаналізувавши погляди вчених про поняття економічна безпека підприємства необхідно сказати, що дуже багато науковців мають власне бачення та тому наразі не існує єдиного основного визначення цього поняття.

Список використаних джерел:

1. Ніколаюк С.І., Никифорчук Д.Й. Безпека суб'єктів підприємницької діяльності: курс лекцій. Київ: КНТ, 2005. 320 с.
2. Камлик М.І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект : навч. посіб. Київ: Атіка, 2005 432 с.
3. Фролова Л.В., Бугенко К.А. Зміцнення економічної безпеки на підприємстві. *Ефективна економіка* № 11, 2017. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6034>
4. Гапак Н.М. Економічна безпека підприємства: сутність, зміст та основи оцінки. *Науковий вісник Ужгородського університету: Серія: Економіка*. Ужгород: УжНУ, 2013. Вип. 3 (40). С. 62-65.

Патракова В. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

НАПРЯМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ

Сучасна економіка України стикається зі складнощами, спричиненими нестабільністю політичної ситуації, зовнішніми глобальними проблемами та економічною кризою, що суттєво впливає на стан підприємств. В умовах кризи головним завданням будь-якого підприємства є збереження стійкості.

Стійкість підприємства – це його здатність протистояти внутрішнім та зовнішнім факторам, які можуть впливати на його фінансову, економічну та соціальну діяльність, та продовжувати ефективно функціонувати, зберігаючи

платоспроможність та конкурентні переваги. Стійкість конкретного підприємства рекомендується розглядати в розрізі її складових компонентів (табл.1) [3].

Таблиця 1

Складові стійкості підприємства

Складова	Сутнісна характеристика
Технологічна стійкість	Підприємство використовує нові технології в своїй діяльності, які надають йому переваги над конкурентами на ринку
Виробнича стійкість	Підприємство здатне забезпечувати ефективний виробничий процес, з мінімальними витратами та враховуючи потреби ринку
Фінансова стійкість	Підприємство має здатність працювати з високим рівнем прибутковості, що дозволяє забезпечити стабільний фінансовий результат, необхідний рівень ліквідності та платоспроможності, щоб бути здатним оплачувати свої зобов'язання та забезпечувати неперервність своєї діяльності з можливістю розвитку
Соціальна (кадрова) стійкість	Підприємство здатне підтримувати низькій рівень плинності кадрів та високий рівень мотивації, що дозволяє забезпечити стабільну роботу та зміцнити свою репутацію на ринку як стабільного та надійного роботодавця
Маркетингова стійкість	Підприємство здатне зберігати свою конкурентну позицію на ринку, досягати планованого обсягу продажів, бути гнучким та реагувати на зміни умов ринку
Екологічна стійкість	Здатність підприємства взаємодіяти з природним середовищем, не завдаючи йому значного шкоди, та вживати заходів для мінімізації негативного впливу виробничих процесів на довкілля

Важливість економічної стійкості визначає необхідність реалізації антикризових заходів на підприємствах України. В Європейському союзі підвищення стійкості підприємств забезпечується за допомогою антикризового менеджменту, сутність якого полягає в усуненні загроз для діяльності підприємств та попередженню їх на ранніх стадіях виникнення кризових явищ. Стратегія попередження фінансових криз є найбільш ефективним методом антикризового управління та потребує застосування системного підходу, що включає в себе планування поточної діяльності, виявлення основних ризиків, реагування на зовнішні та внутрішні чинники та забезпечення неперервності ведення господарської діяльності [1].

Сутність антикризового управління виражається в наступних положеннях: кризові процеси можуть бути керованими, їх можливо передбачити, прискорювати, а також запобігати їх появленню та готуватися до них [2].

Для забезпечення стійкості на українських підприємствах в сучасних нестабільних умовах важливо підвищити гнучкість системи управління. Гнучка система управління допомагає підприємству ефективніше адаптуватися до змін внутрішнього та зовнішнього середовища. Також доречно переглянути стратегію розвитку та внести зміни, щоб забезпечити більш ефективне використання ресурсів та збереження конкурентних переваг. Таким чином можна зосередитися на розвитку нових продуктів та послуг, які більше відповідатимуть на потреби ринку. Використання технологій та сприяння інноваціям також є ключовими аспектами збереження стійкості підприємства в умовах кризи.

Для забезпечення успішної діяльності підприємства в умовах кризи, важливо передбачити можливість виникнення кризових явищ та підготуватися до них завчасно. Це можна зробити шляхом розробки антикризової програми, яка містить комплекс заходів для попередження, пом'якшення або подолання кризових ситуацій. Створення резервів ресурсів також допоможе забезпечити ефективність діяльності підприємства в умовах кризи, оскільки це дозволить ефективніше реагувати на кризові ситуації та запобігати їх негативним наслідкам [2].

Список використаних джерел:

1. Васильєв О.В., Гой В.В. Методи прогнозування фінансової стійкості підприємства в умовах кризи. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2016. Вип. 17. С. 116-121.
2. Гаврилко Т.О., Лабунський Д.О. Управління діяльністю підприємства в умовах кризи. *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури*. 2010. № 26. С. 1-8.
3. Дуброва О.С. Стратегічна стійкість підприємства: складові та напрями її забезпечення. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. №1. Т. 1. С. 15-19.
4. Ємельянов, О.Ю. Особливості формування та оцінювання потенціалу підвищення фінансової стійкості підприємств. *Східна Європа: Економіка, бізнес та управління*. 2019. № 4 (21). С. 195-201.
5. Шергіна Л.А., Домшина Т.Р. Фактори впливу на фінансову стійкість і платоспроможність підприємства в період кризи. *Молодіжний економічний дайджест: наук. електр. журн.* 2015. № 1. С. 111-117. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/10510/111-117.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
6. Яковенко В.С., Гаркуша В.Ю. Тенденції розвитку ринку генерації сонячної енергетики України. *Бізнес-Інформ*. 2021. № 4, С. 114-119 <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-4-114-119>.
7. Яковенко В.С., Борщинська Т.Ю. Формулювання загроз та оцінювання рівня зовнішньоекономічної безпеки України. *Бізнес-Інформ*. 2018. № 12, С. 71-78.